

Hlavní název: Národní listy
Datum vydání výtisku: 1.8.1902
Číslo výtisku: 210
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1214-1240
Číslo stránky: [1] - [2]

SYSTEM
♦ KRAMERIUS ♦

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerus@nkp.cz

1902.

V Praze, v pátek dne 1. srpna.

K číslu 210.

Na „Národní Listy“
ranní a odpolední
předplácí se
v Praze
v administraci
na měsíc 2 K — h
ve filiálkách
na měsíc 2 K 30 h
Poštou:
na měsíc 3 K 20 h
s dvojit. zásilkou:
na měsíc 3 K 30 h

NÁRODNÍ LISTY

Odpolední vydání.

Číslo v Praze za 2 h
a na venkově za 3 h

Předplaceni
a inseráty
příjímá administrace
v Mariánské ulici,
číslo 3.
Tam je též redakce
a expedice.

Telefonické zprávy „Nár. Listů“.

K volbám do českého zemského výboru.

Z Vídně, 1. srpna. Ke včerejší volbě do českého zem. výboru sděluje „Neue Freie Presse“ z Prahy: Německá strana pokroková jednala při volbě do zemského výboru úplně samostatně a nežádala žádné jiné strany za podporu. Naopak zasluhuje být výtčeno, že po poslední řeči dra. Eppingra, který ze všech německých řečníků mluvil nejrozhodněji, jak se strany konservativní, tak se strany mladočeské, byl vysloven úmysl, pro tuto řeč ho do zem. výboru nevolit. Členové klubu mladočeského odevzdali pak také prázdné listky hlasovací a klub konservativců a ústavských velkostatkářů dal svým členům volnost hlasování. Koalice proti dru. Eppingerovi byla stlučena poslancem Pradem, který, jakkoli teprve nedávno byl napaden Všeněmci a východoněmci, přece uzavřel s těmito stranami spolek. Poukazovali, že koalice tato má více členů než německá strana pokroková, již proto není správnou, že tato nahodilá většina sestává ze stran jindy se v politických a hospodářských záležitostech co nejvášnivěji potírajících.

Přisedlíci zemského výboru, jenž by měl hájiti zájmů Všeněmců a Východoněmců, vůbec se nedá ani mysliti. Dr. Eppinger nyní předsídlí do Prahy a převzme tam vedení německé strany lidové. V zemském výboru dostane se mu resortu dra. Urbana, totiž zemské finance a intendantce německého divadla.

Zmínky zasluhuje, že volba Leglera za náhradníka provedena byla hlavně hlasy německo-pokrokové strany a ostatních německých stran, kdežto četní čeští agrárníci a většina konservativního velkostatků hlasovala pro německého agrárníka Peschka. Legler může tedy za svolení své děkovati pokrokové straně německé.

FEUILLETON.

Cikánský pohřeb.

Napsal Jaroslav Hašek.

Podivný průvod cikánů ubíral se obcí B. v nitranské stolici směrem ke hřbitovu.

Napřed šest mužů s velkými stříbrnými knoflíky a přeskami na polorozbitých sametových šatech neslo prostou dřevěnou rakev, ověšenou chvojím a pestrými stužkami.

Za rakví jiný muž nesl na holi uvázané lesknoucí se „kanengry“, dlouhé, těžké náušnice, náležející nebožtíku.

Za mužem, nesoucím náušnice, jde, potácejíc se se strany na stranu stará žena, na kterou neustále křičí tlupa za ní krácejících mladších i starších cikánek: „Pchvíli, av pre jakh i dab andro ploili!“

Stará žena pláče, hlasitě voláje: „O mro Devell!“

Za ženami v pestrých červených, modrých, žlutých pruhovaných sukních krácejí opět cikáni a za nimi cikánka, která zvoní kravskými zvoncei, vypůjčenými z celého okolí, a kostelní zvon, houpaný nejstarším synem zemřelého, vydává přišerné zvuky, jakoby při nejmenším se zvonilo na požár.

Obyvatelstvo ne cikánské zachovává vůči průvodu posvátný klid a nepokřikuje na cikány jako jindy: „Hej more, nechceš dohán?“

Průvod došel na hřbitov.

*) „Vdovo, slza v oku, jest ranou v srdci!“

**) „O, můj Bože!“

***) Tabák, maď. dohány, převzato do slovenčiny.

Ruský ministr v Německu.

Z Berlína, 1. srpna. Ruský ministr železnic kn. Chochlov v průvodu několika vyšších úředníků sem přijel studovat zdejší železniční poměry.

Venkovské hnutí v Haliči.

Ze Lvova, 1. srpna. Větší počet Mazurů ze západní Haliče pracuje již v některých krajích stávkou postížených. Jiní, Huculové jsou pak na cestě do stávkového území. Jest proto naděje, že žné budou ještě zavčas odbytý.

*) Dziennik Polskie vypravuje: V Pietrzičích způsobil ruský radikál Tanackiewicz bouři proti obecnímu starostovi. Sedláci chtěli starostu zabít, protože jim nechtěl ukázati domnělý císařský list s rozkazem, že se má začít stávka. O 1. hodině v noci byl obecní starosta přiveden k řecko katolickému faráři, jemuž musil přísahati, že podobného listu nedostal. Násilnosti trvaly až do příchodu četnictva, Tanackiewicz a jiných 30 výtržníků bylo zatčeno.

V Porchové chtěl velkostatkář Chielecki dáti dělníkům každý sedmý snop. Sedláci sice podmínku tu přijali, dali se do práce, ale odpoledne svůj slib odvolali beze všeho důvodu. Nezačali-li se do týdne pracovat, ztratí Chielecki všecko své obilí.

*) Gazeta Narodowa sděluje z Tarnopole, že tam přibyl rada zem. soudu ze Lvova Luckiewicz. Příchod jeho zavedl podnět k pověsti, že proti několika soudním úředníkům u krajského soudu tarnopolského bylo projevono podezření, že agituji pro stávku.

*) Dielo sděluje, že rusínští zemští a říšští poslanci zaslali m. p. dru. Körbrovi telegram, v němž se mezi jiným žádá, aby do stávkového území byli vysláni úředníci jiné národnosti než polské, opatření mimořádnou plnou mocí.

Jmenování.

Z Vídně, 1. srpna. Cisar jmenoval profesora na českém státním gymnasiu

Do nehlubokého hrobu u zdi spustili rakev, zaduněla temně a v tom již v hlas zvonů a zvonců mísily se bédování a nářek.

Příšerně zněly zvony, ale ještě příšerněji hlasy toho množství, volajícího po mrtvém, aby vstal a šel s nimi domů.

Kvílivými hlasy, poloplačky zazpívali pak cikáni dumavě, teskně:

Čáveja, čáveja,
románo čibálo,
jav adaj, kaj tri daj
sovel, sovel, sovel. *)

Ze zpěvu dovidáme se, že nebožtík byl cikánským rychtářem. Proto taková sláva, proto nesou „kanengra“, odznak rychtářské důstojnosti, proto to kvílení, nářekání a zvonění. Vždyť jejich zastance jest mrtve!

Kolikrát u soudu ve Velkých Topolčanech skvěle obhájil celou jejich osadu, když činili na něho nátlak, aby vyznal a nezapíral, kam se poděla panu farári v B. tučná kravka.

Tu běhal od jednoho pána ke druhému, uctivě libal ruce a pokojně říkal: „Já šom nikedy nič, miloštpanko nieukradol, na mu dušu a šekny švaty. Já šom nievnen, a nič nieviem, šom brabák hlúpá a naša dzedzina taky ne, a my niešme žlodzeji, nič niekradzem miloštpanko, na mu dušu a šekny švaty.“

Hájil skvěle své rodáky, kteří si ho byli zvolili za představeného, a měl ovšem na kořisti lví podíl.

*) Synáčku, synáčku, cikánský rychtáři, pojď sem, kde tvá matka spí, spí.

**) Když mluvil cikáni slovensky změkčují sykavky c, s, z, a místo d říkají dž. Mluví slohem po dvojným.

v Brně Karla Kotínka ředitelem českého gymnasia v Třebíči.

Stávky v Americe.

Z Vídně, 1. srpna. „Frankf. Ztg.“ oznamuje, že v Americe došlo ke krvavé srážce mezi úředníky, vojskem a stávkujícími. V dolech v Shermanwoahu v Pennsylvanii nabyla stávka velice povážlivého rázu. Mezi dělníky a četníky došlo k bitvě, při níž střeleno z revolverů. Šerif byl zabit, 4 policejní úředníci těžce, 2 lehce raněni a kromě toho 30 osob těžce raněno. Mezi dělníky jsou po většině Uhři a Poláci.

Telegrafické zprávy.

Z Vídně, 1. srpna. (C.-B.) „Wiener Zeitung“ uveřejňuje zákon ze dne 19. července, kterýmž se zrušují mýta silniční a přívozní, jakož i zákon, kterýmž se zavádí daň z osobních jízdních lístků na dráhách, s ustanovením, že oba tyto zákony platnosti nabudou 1. lednem 1903.

Z Bělehradu, 31. července. (C.-B.) V důvodové zprávě, jež — v záležitosti zamýšlené půjčky — finančnímu výboru skupštiny dnes předložena byla, konstatuje finanční ministr dr. Popović, že neuhrazený dluh srbského království nyní 36,748.055 franků obnáší. Letošní schodek bude dle ministrova výpočtu obnašeti 4,645.167 franků. Přijetí předlohy o půjčce je ve finančním výboru zajištěno.

Ze Stuttgartu, 31. července. (C.-B.) Ministr pro veřejnou dopravu a dopravu zavedl na zkoušku snížení jízdních cen pro zemědělské dělníky.

Z Londýna, 31. července. (C.-B.) Sněmovna lordů přijala ve třetím čtení osnovu zákona o prodeji lihových nápojů.

Z Londýna, 31. července. (C.-B.) V dolní sněmovně učinil Hayter dotaz, je-li zákon, vydaný v březnu v Rumunsku, dle kterého se zakazuje za-

Nechci tím říci, že by se snad cikáni v B. živili jedněm krádeží jako jejich soukmenovci ve východní Haliči nebo v Sedmihradech. To nikoliv.

Obývají spokojeně své boudy a chatrče za vesnicí, tvořice zvláštní samostatnou obec a živí se polními pracemi.

Avšak někdy se stává přece leccos. Někjaká slepička, husa, vepík se ztratí vesničanům, a cikáni chodí s ústy, svítilnicí tukem.

Na rychtáři jest pak, aby jich obhájil proti žalobám svého kollegy ve vesnici, s kterým přichází do bližšího styku jediné tehdy, když úpí o chlebě a vodě v obecním vězení; a představený přichází k němu s důtklivou žádostí, aby děle nezapíral a jmenoval toho, kdo ukradl z jejich zlodějské roty ty borovice z obecního lesa.

Jest tedy osobou důležitou, osobou, na kterou se často z okresního města poptávají.

Vysoké topoly, vroubíci silnici do Velkých Topolčan, často viděvaly, jak za assistance četnického bodáku kráčel cikánský rychtář z B. se smutným, trpkým výrazem v tmavém obličej.

Tak bylo ještě před 14 dny a netušili tehda ve vesnici, že az půjde nazpet, bude to jeho poslední cesta domů.

Propustili ho v městě po výslechu, a z radosti nad tím navštívil všechny krčmy, kolem kterých kráčel, vraceje se ke své rodině.

Následek toho byl tragický. Když byl již nedaleko obce, sklouzl a spadl do řeky Nitry.

Voda nehluboká, ale zmosený cikánský rychtář plál tak dlouhou čistou, horskou vodu, až se do smrti upil.

Když mrtvolu našli, nastal mezi cikány veliký pláč a zármutek, který dosáhl vrcholu, když házeli hlinu na rakev svého rychtáře.

městnávání židovských dělníků, v souhlase s ustanoveními berlínské smlouvy a zdaleka učinila vláda anglická proti tomuto zákonnému námitky. Cranborne odpověděl, že zmíněný zákon platí pro veskeré cizince v Rumunsku a že se v něm neuvádějí zvláště židé. Používali se však zákona toho výhradně jen proti židům, pak má vláda za to, že zákon ten se resovná s článkem 44. smlouvy berlínské. Anglický vyslanec v Bukurešti učinil v této záležitosti u rumunské vlády přátelským způsobem rozklady a učinil prý ještě v zájmu židů co bude smoci.

Chamberlain navrhl povolení 250 tisíc liber pro kolonie západní-indické. Dovo-
zoval, že zachování cukerního prů-
myslu jest pro ostrovy naprosto nutným.
Pokud se týče cukerních přímí a jich vlivu
na průmysl cukerní, byly potřby prý vždy
v tom, že cizina nevěřila, že Anglie chce
zešla vážné učinit kroky, na jejich provedení
už dávno pomýšlela. Rečník má za to, že
bude mlčí cukerní konvence dobré úspěchy.
Tentokrát myslí prý to Anglie vážné a to
se také v cizině dobře ví. Brüsselská smlouva
musí prý být provedena ve svém duchu a
do posledních písmen. Dokud nebudou cu-
kerní přímie odstraněny, musí se Západní
Indii pomoci a proto přimlouvá se řečník za
povolení onoho obnosu.

Po delší debatě povolila sněmovna úvěr-
ten 183 hlasy proti 86.

Denní zprávy.

Opóna v chrámu německé svornosti v
Čechách roztrhla se zase jednou od hora až
dolů. Výsledek voleb do zemského výboru a
průběh volebního zápasu, z něhož pomoci plně
německí pokrokové dr. Eppinger, dr. Werunsky
a dr. Urban „vítězné“ vytaženi, způsobil, že v
německém táboře lítají kolem vlasů v celých
chuchvalcích. Většina Němců v Čechách, za-
stoupena třemi stranami, německo-lidovou, vše-
německou a východo-německou plápolá ve svém
tisku bláznem nad německými pokroky, kteří
ač představují menšinu německého voličstva v
Čechách, přece jenom nepostoupili radikálním
stranám ad hoc sjednocení, krom jednoho ná-
hradnického místa ani jediného mandátu do zem-
ského výboru, a německo-radikální listy překy-
pují výtkami a vášnivými útoky na pokroky, jimž
se vytýká dravost a ziskné kořističení ze si-
tuace. Vůči tomu nařiká dnešní „Bohemie“ tru-
chlivými tóny nad smutným obrazem rozchá-
nosti mezi Němci, jak se ukázala při volbách
do zemského výboru, ačkoliv se lidé za nařika-
jící „Bohemie“ stojící jistě aspoň pod kůží smějí,
že byli „přinuceni“ následkem smutné situace
voliti jen sebe sami. Těž fariseismus vězí v
nářku německo-liberálního orgánu nad „horou

Všechny, křik, pláč a zpěv střídaly se s ne-
ustálým zvoněním, takže ve vesnici psi, podě-
šení nezvyklým hlukem, o překot štěkali.

Konečně byl hrob zasypan, a cikáni modlili
se zpěvavě z prvu všichni: „amano dad“*) ale
když zaznělo „daro them jay“**) modlilo se
jenom několik žen, neboť ostatní znají toliko za-
začiatkové slova modlitby.

Jestě trochu pláče, křiku a cikání opouštějí
hrob svého přítele.

Opět nesou napřed „kamengry“ a pak muži,
ženy, děti, táhnou zaprášenou cestou ze hřbitova
do vesnice.

Zvonění umlklo.

Za vesnicí u svých chlup utábořili se, za
nedlouho praskal na několika místech ohně a
nad ohněm pekly se slepice a různá drobná živo-
čichová záhadného původu.

Čím více se blížilo pečeni ke konci, tím více
ustupovala smutná pohřební nálada, která zcela
pominula, když dali se do jídla a přitýkali si
s plechových, měděných džbánů pánky.

Pozdě v noci mihaly se u ohně temné po-
stavy cikánů, kteří veselé zpívali, křičeli a
tančili.

Ani nepozorovali nepřítomnost vdovy, která
s uplakanou tváří seděla u nevysoké zdi hřbi-
tovní na hrobě svého muže a dívala se tmou na
rudé, plápolající ohně, u nichž oni slavili trýznu
za svého rýchtáře.

A ve vesnici dále psi štěkali.

*) Otče náš.

**) Přijď království Tvé.

vřikou, Němci nám činěnou veskrze spravedlivým,
jednoduchým uměním mladěckého klubu,
že bude hlasovati jenom tenkrát pro německé
kandidáty do zemského výboru, pakliže budou
jmenováni Němci společně kandidáty, jinak že
čestí poslanci odevzdají prázdné listky. Nikdo
by si nebyl pomyslíl s jakými žalné zdrcujícími
pocity a v jakém uříznutí hořkosti mladěckého
usnesení ujmají se pánové svých výborských
křesel! Svě nedohodnutí s radikálními stranami
odůvodňují zněním dopisu, zasláného německo-
pokrokovému klubu zástupci radikálních frakcí,
„B.“ reprodukuje dopis tento i nelze upříti, že
se mu nikterak nedostává na sebevedomi. Po-
psaní vůdcové tří zmíněných frakcí sdělují, že
„většina německých zemských poslanců, sestá-
vajících z oněch tří stran, usnesla se jmenovati
ty a ty kandidáty. A žádají, aby jim bylo sdě-
leno, zdali nám, pokrokové souhlasí s těmito
kandidaturami, pakli že nikoli, že je po společ-
ném postupu radikálních stran německých s vá-
ženým klubem německých pokrokových. Na to od-
pověděl klub německo-pokrokový k rukám dra.
Schückra, že takového souhlasu a navrženými
kandidáty nemůže dáti, i aby domalován byl
„truchlivý obraz rozháranosti německé“, při-
pojil ku potřebě pánů radikálů ještě po-
učení o slušnosti, jaké dlejší třeba v dobro-
přemyslnosti vůči německým pokrokovým. Větší
v tom kus politické pikanterie, když strana,
kteráž děkuje zvolení svých kandidátů jediné
dobré vůli plně, ve své „Bohemie“ vysmívá se
většině německých poslanců, že tato „většina“
neučinila za celé trvání sněmu ani jediného
společného usnesení a že jest vlastně kompletem
tří stran, odloučených od sebe nejpitkřejšími
politickými a osobními diferenciemi. Pikanterie
dostupuje pak vrcholu, když „B.“ vytýká vše-
německé straně, která jediné podle svého počtu
mohla mít nárok na členství v zemském vý-
boru, že nebyla ani s to, postaviti k tomu
konci i jen jediného kandidáta, což vysvětluje
z toho, že jmenován německý národní Legler,
a to z té příčiny, že předsedl zemského výboru
musí hýdleti v Praze a musí dostatečně ovládati
český jazyk, což jest nevyhnutelná podmínka.
Těto důležitosti češtiny a nevyhnutelné její zno-
losti věnuje se celý odstavec, který končí pro-
hlášením, že se musí na německé straně při
volbě do zemského výboru dbáti v zájmu vy-
datného zastupování německých dostatečné
znalosti českého jazyka. S pohnutím, které
nezná mezí, čteme, kterak i německým pokro-
kovcům může být někdy čeština dobrá. S če-
ským jazykem nedojde prý se ani do Pod-
mokel, ale s pouhou němčinou také ne do zem-
ského výboru!

— Čestná aféra poslance Hofmanna. —
Pod tímto záhlavím vřetejněli večerjší večerník
„Prager Tagblatt“ zprávu, vydatou z Carlsbad.
Badeblattu toho znění, že následkem urážli-
vého zvolení poslance dra. Jana Zimmera
z Čáslavi, proneseného za řeči posl. Hofmanna,
poslal tento poslanci Zimmerovi své svědky,
posl. Pachera a posl. Peterse a žádal zadost-
učinění a že poslanec Zimmer vyslovil své
politování, že neměl žádného důvodu Hofmanna
uraziti, i jej prý odpřisáhl, čímž případ tento byl
vyřízen. Celá tato zpráva jest od začátku až
do konce vyhláška, i ve prospěchu zemského
poslance za Karlovy a Jáchymov doufáme,
že je této zprávy dalek, jakkoli jest blížek „C.
Badeblattu“. Událost, která se mezi oběma po-
slanci, Mladěckem posl. drem. Zimmerem a
Všeněmce Hofmannem sblížila, jest zcela pro-
stá a naprosto nekrvavá. Za řeči posl.
Hofmanna, když tento řekl s narážkou na
Hnsa: „tuto pečenu vás vám nezavídíme!“
učinil posl. dr. Zimmer výrok, jímž se poslanec
Hofmann cítil uraženým. Zaslal následkem toho
dopis poslanci drem. Zimmerovi, v němž uvádí,
že výrok o „pečení“ husie vzhledem k Mistru
J. Husovi pochází od německých reformátorů a
že byl od posl. Hofmanna užít v úmyslu čest-
ném, jak to vysvětlí z další souvislosti jeho řeči.
Posl. Hofmann ojišťuje, že byl prázden všeho
zlého úmyslu. Žádá tudíž poslance dra. Zimmera,
aby prohlásil, že seznal, že posl. Hofmann byl
prost zlého úmyslu a že, když takto zjištěno,
že není premisse, také posl. dr. Zimmer upouští
od svého důsledku. Kdyby poslanec dr.
Zimmer takového prohlášení neudělal, potom
že by poslal k němu dva své přátele se
žádostí o zadostučinění zbraní. „Neměl jsem
jakživ v ruce zbraně“ píše posl. pan Hof-
mann, „ale raději se nechám zastřelit anebo
rozsekat, nežli bych ztratil účtu mnoha tisíc
svých stavovských soudruhů o bou národnosti
aid.“ Na to zaslal dr. Zimmer poslanci Hof-

mannovi následující dopis: „Čtený p. kollego!
Když sám dozrávám, že svým výrokem nechtěl
a nemínil Jate čest a památku velikého Mistra
Jana Husa uraziti — nemám přičiny, proč bych
trval na výroku svém proti Vám, v sezení XVI.
shému učiněném. V úctě dr. J. Zimmer.“
O korektnosti tohoto dopisu nemůže býti nej-
menší pochybnosti, i vysvětlá z něho, že bá-
chorka o svědčích posl. Hofmanna, o ndprošení
jeho se strany poslance dra. Zimmera jest na-
prostou smyšlenkou, kterou bylo nutno na pra-
vou míru uvést, jakkoli to bylo v první řadě
povinností posl. Hofmanna samotného.

— Obnůl. Advokát JUD. Albert Geber na
Kladně oznámil výboru advokátní komory pro kral.
české, že předsedl se do Bechyně.

— Umří. Především zesnula v Praze paní
Hana Forejťová rozená Lizleřová, chov. k.
poštovního assistenta v 30. roce věku svého ochru-
tím srdce. Pohřeb konán bude v sobotu dne 2. srpna
t. r. o 4. hod. odpol. z domu smutku, Vyšehradská
třída č. 20 nové, na hřbitov olšanský. — V Chrudimí
zemřela dne 31. července po trapné nemoci paní
Mařenka Mrázková rozená Zákavá, chov.
obchodníka, v 23. roce věku svého. Pohřeb koná se
v sobotu dne 2. srpna 1902 o 4.5. hod. odpol. na
hřbitov u sv. Kříže v Chrudimí.

— Kinského zahrada. Zahrada Kinského je letos
nejoblibenější procházkou Pražanů. Mnozí za nesta-
lého počasí, kterým se letosní leto vyznamenává,
Praby nepouští a hledají odpočinku a zotavení po
korunami mohutných stromů, jakými je zahrada Kin-
ského osázena od úpatí po vrchol. Někteří chodí do
zahrady s nádobkami a pijí výbornou pramenitou
vodu, jakoby byli někde v lázních. Zahrada Kin-
ského nesmírně získala probouřením hladové zdi.
Branka je tu zřízena v stejné vřsí s Hradčany. Kdo
k ní poprvé vystupuje dosti příkou stezkou, stane
překvapen, když ji došel. Brankou otevírá se mu pře-
krásné panorama sv. vltavského chrámu a Hradčan.
Obraz je tak úchvatný a velkolepý, že se ho nikdy
nenasytíte. Obzvláště cizinci, kteří ho dříve nevidali,
jsou jím hluboce dojatí. Nyní teprve oceníti možno,
co Praha, velká Praha získala koupí Kinského za-
hrady a jejím spojením s Nebozízkem. Je přitažlivost
první řady, jež už nyní, jak slýšíme, vábí množ-
ství cizinců do Prahy. Od let prý Praha nehostila
tolik cizozemců, zvláště Angličanů, jako letos. Ale
také nám v zahradě Kinského leccos vadí, nacež
upozorňujeme. Všecky její cesty jsou posety ta-
bulkami:

Costa, k Restauraci.

Nápis na tabulkách nejprve není správně napsán,
což uráží člověka, chodivšího do školy. V českém
jazyku nepíšeme podstatné jméno v středověku velkou
písmenou a lakými, kteří mají k použití dosti
míst, musejí býti pamětliví, že předložka nez-
rozhlučně patří k svému podstatnému nebo při-
datnému jménu. Ale kdyby ani této nesprávnosti nebylo,
musíme vytknouti, že na nápisu není starého a
pěkného slova českého „hostinec“, jež naši ho-
stinství víc a více z užívání vytlačují. Rusové nestydí
se nazývat i své boty „gostinice“, a tož
máme činiti my se slovem „hostinec“. Je to slovo
tak dobré, že žádné cizí není lepší, a proto nemá
býti ve svém prvu zkracováno. Ale naposled se nám
zdá, že tyto tabulky jsou vůbec zbytečné, protože
tomu, kdo v Kinského zahradě hledá hostinec, po-
stačí úplně velký nápis na přechlív budovy, za hosti-
nec upravené, viditelný nejen tomu, kdo do zahrady
vstoupí, nýbrž i každému, kdo Kinského zahradu
třeba až z mostu Pálavského potoka. Cizinec ne-
může se nepomáti i něžné slupky, aby žizniví
Pražané na stinných cestech zahrady nezbloudili a
dostali se nejkratším směrem k plné sklenici. Hosti-
nec má v zahradě Kinského své místo, ale není tam
věc hlavní. Správu zahrady i hlídáče upozorniti
třeba na oplze čtenáriste, kterými se znenáhla na-
plňují prázdné a cerstvé obnovené tů, třeba pacnateie
lapili a odevzdávali k potrestání pro prohršení proti
veřejné mravopověstnosti. Aby s nimi bylo bez-
ohledně zatoceno, kaže nejen ohled na čistotu a
slušnost, nýbrž i zřízení vychovatelské. Nevidíte se, že
v Praze vyrůstá mládež nemravná a cynická, když
od malicka byla tomu názorně vyučována na každé
prázdné stěně. — Přijměme dojem zahrady Kinského
rázem zmizet, zaplete-li za zámeček, kde je nyní
umístěno „Národopisné museum českoslovanské“. Tu
bezprostředně za zdí objeví se vám obromá a mas-
sivná budova, podobná kasárně nebo trestnici. Je to
nový ústav hluchoněmých, jež právě dostavují. Po-
dobné ústavy, kde na sta lidí po kasárnách žije,
ve všech pokročilých zemích staví na venkově, aneb
aspoň za obvodem měst. Kdyby to neprikazovaly
ohledy zdravotní, dosti by, zvláště v tomto pří-
padě, bylo ohledu humanitních. Ústav potřebuje
se z dobročinných fondů, těžce nastiňdáných. Jak
veliká část jich pichází na zmar, musí-li se ve
velkém městě za drabé peníze konpti stavební
míst! V daném případě kromě toho mnoho stála
odkopávka petřínského svahu, kterýžto náklad značí
páci na 22.000 zl. Zbytečně vydané peníze odcizují
se tu dobročinnému účelu. Budova nového ústavu
hluchoněmých, kdyby stála někde na širém pro-
stranství, obklopena rozsáhlou zahradou a poli, pů-
sobila by na oko docela příznivě, ale na tomto místě
činí dojem těžký a trdný. Doud každý, kdo novou
budovu pozoroval, tasodil, že sem, v bezprostřední
sousedství Kinského zahrady, nepatřila. Slyšeli jsme,
že všechny stavební instance, zvláště zemský výbor,
protivily se této stavbě, až posléze pro ni rozhodl
město Smíchov, jemuž jako hlavnímu interestentu
druhé instance ustoupily. Nebylo to dobře, k okrase
Smíchova a přísti velké Prahy se tím nepříspělo.
Bylo by na čase, aby pražské spolky, k tomu povola-
né, soustavně si všimaly vejmenech i pozoruhod-
nějších soukromých nových stavů, aby stopovaly jejich